

in tovariši za 8 dni preje podporo predlagali, nego Grafenauer in da pri drugi akciji ta Grafenauer sploh ničesar storil ni. Tudi g. Nagelu so burno za njegov lepi govor odobraval. Povedal je tudi, da so zaupniki prvaško-klerikalne stranke krivi, da občini Mies in Sehwarzenbach nista dobili podpore. S tem je bil šod zaključen. Upajmo, da bo imel obilo uspeha. Naprej v gospodarskem delu in proč z brezvestno politiko naših nasprotnikov!

„Orel“ na Koroškem. Večinoma napredni Korošci niti vedeli ne bodejo, kaj da je „orel“. No, to je telovadno društvo prvaških klerikalcev, ki ima v prvi vrsti namen, razširjati hujskanje in sovraštvo. Zdaj se poroča, da se je ustanovilo prvo tako društvo „Orel“ na Koroškem in sicer seveda v Št. Jakobu v Rožu. Na shodu je predaval neki „brat“ J. Podlesnik, seveda iz Ljubljane. Ta „brat“ Podlesnik je na vsak način popolnoma vreden tovariš dr. Brejca. Obadva sta Kranjca, obadva sta postala klerikalca. Obadva sta tudi zelo pobožna. Brejc ima to pobožnost ne vemo od koliko uradov potrjeno. Podlesnik pa je bil v svoji mladosti „teozof“ in je tajil temeljne nauke katoliške cerkve. Potem pa je pustil vso „teozofijo“, in je postal klerikalni uradnik ter agitator. Prav ima, klerikalstvo do dro nese. Morda postane še poslanec... Kar se pa društva „orla“ tiče, mislimo da zaslužijo ti poklerikalnjeni fantiči bolj ime „čuki“. In koroško ljudstvo bode že to nočno ptiče iz svojih dolin pregnalo...

Posl. Walcher, znan pod imenom „der schöne Karl“, postal bode fajmošter v Št. Vidu na Glini. Vbogi Št. Vidčani!

Prvaki v Grebinju se že hudo gibljejo in skušajo na vse mogoče načine na površje priti. Pomaga jim pri tem župan Ellersdorfer, ki je sicer nemškega rodu, ki pa se priljuje pravdom na vse mogoče načine. S pomočjo tega Ellersdorferja in nekega Nedveda nakupijo so prvaki, odnosno njih v namene hujskanja uresničeno „Slovensko katoliško društvo“ grebinsko gostilno J. Uransheka. Napravili bodojo tam baje „narodni dom“, nadalje „narodno štacuno“ in bogve kaj še vse. Res, vedno bolj se čuti pri koroških prvaki vpliv kranjske gonje. Ali mi upamo, da bodojo naprednjaki v Grebinju odločno vsako hujskarijo ustavili.

Prevalje. Vrgli smo kamen v lužo in žabe so nehale kvakati, kakor bi pihnilo. Malo smo čakali, pa žabji ujec ni več intoniral žabjega koncerta. Ali smo ga razžalili? Ja, žabja zalega je razžaljena in se sploh ne čuti več varno. Žabji starešina je tedaj predlagal žabjemu društvu in mu toplo priporočil, da se žabe vseprek naj izselijo in iščejo drugod varnejšega pribežališča. — Ker je ravnokar od izselitve govorica, moram po dolžnosti javiti, da tudi en hujšak kaplan vandra. Menda se je prepričal, da mu tudi mi znamo zagoditi, ako se mu rači plesati. Sicer se je že naplesal ta kmečki prijatelj. No, ko bi Janezeka zopet mikalo plesati, le oglasi se naj, mi bomo mu že spet zagodili. Ta hujšak je že tak ginljivo slovo vzel od tercijalk, da so se vse jokale, on sam je pa v lastni vzvišenosti čutil pod svojo kožo mravljinjak poln mravelj. Le pojdi rakom žvižgat! Ko bi ta hujšak ne bi s tak nedopustljivimi sredstvi bil agitiral, bi Grafenauer ne bil v deželi in v državni zbor izvoljen. Ta se pa tudi poteguje za črnuhe že zato, ker drugo ljudstvo itak nima orgelj za popravljati. Zakaj je Grafenauer križec dobil, ne ve niko, od niti najmanjših zaslug nikjer ni čuti. On ni nikdar ubogemu kaj podaril, ker sam nič nima, on nikdar ni brez plače v občinstvu deloval, ker ga še najti ni v občinskem odboru, kjer bi bilo priložnosti dovolj, se slavno obnesti in za blagor občine brez plače delovati. Pa tam ga ni najti, le tam ga najdemo, kjer dobro plačujejo. V domačem kraju ga sploh nočejo, zato se vriva Dolnjokoroščem, kje ga ne poznajo, in komandira tu, da ga morajo voliti, ker hoče zaslužiti na dan 20 kron. Klerikalec samo za svoj dobiček skrbi in za nič drugega. Kmetje! zdaj pa razumite, zakaj se Vam vriva Grafenauer: v lastni ožji domovini ga nočejo, Vi da bi mu pripomogli, da si žepe polni in dobro živi. Bodite pametni in odtreste ga.

Iz Prevalja se nam piše: Tisti c. k. davkarski uradnik, ki se je predznil, hujskačem kaplanom priti na pomoč zoper sosesko in nje

obče priljubljenega župana, je zato dobil plačilo in je v bodočnosti popolnoma neškodljiv. Predpostavljena oblastnija ga je že odstranila in ga poslala tja, kjer ni polja za napade poštenih mož in kjer bo vsak poskus hujskarije in klerikalnih spletk že v početku podušen. Tako je prav, tako bi imela vsaka gosposka ravnanje s tistimi podloženci, ki se podstopajo svojevoljno segati v pravice drugih in kaliti mir. Tak bi v prvi vrsti imel storiti škof s svojimi hujskači kaplani. Ta žalibog, tega škof ne stori, tam stoji stvar drugače. Škof pusti zavoljo hujskarije že ovajene kaplančke nalašč potem prav dolgo na mestu njih hujskajoče v javnosti. Na kateri strani je tedaj najti pravičnost? Ali ne pri posvetnih oblastnjah? Kje skrbijo za mir? Pri duhovskih oblastnjah ne! Že omahuje sicer podložniki hujskačev. Eden cerkveni ključar se brani v bodoče več pobirati davek v cerkvi; to delo se mu baje sploh že več časa čisto nič več noče prav dopasti; mislimo, da je spoznal, da je to nekako neprijetna bera denarja brez pričakane izida.

Prevalje. Vsled napadov, katere je prinesel list „Mir“ čez občino, in ker je pripoznal „Mir“ sam, da gredo popravki v koš, smo prišli k prepričanju, da resnice „Mir“ ne trpi. Prav imaš, listek „Mir“, da ostudno lažnivost tvojega dopisnička podpiraš, drugače nima „Šmirovca“ pri ljudeh, kateri pihajo v kaplanov rog, nobenega pomena. V neki gostilni na Prevaljah je sedel Luka, dobri prijatelj hujskajočega kaplana, kateri je v svoji pijanosti izdal komandanta vseh napadov. Pogovor pravi: kadar je v glavi preveč, gre pri ustih ven. No, kaplanček, daj mu za plačilo eno zaušnico, da bo vedel drugokrat molčati, kar od tebe ve. In res, komandant kaplanček, in njegova prebližna žvahja, namerali so v časopisu „Mir“ na to, da bi zaupnost zgubil naš župan. Mi kmeti smo pa popolnoma prepričani, da je župan vse storil za nas, kar je bilo mogoče, in dobili smo v naši narvečji stiski vse, kar smo prosili in imamo vsi popolnoma zaupnost do njega. Našemu županu pa še kličemo: le tako naprej, naše kaplančke poslušata naj cerkvena ključarja. Pridružil se je hujskajočemu kaplančku Japezu Sekol tudi en c. d. uradnik iz Celovca po imenu Jožef Kolenc. Ta Jozej, poznamo ga prav dobro, tudi podpira lažnivost in ustudno obrekovalnost kaplanov čez našega župana. No Jozej, prav daleč si privozil, nihče na Prevaljah te ne spoštuje, ko smo pozvedeli in videli kako notno imaš pri cerkvi govoriti s kaplančkami in s ključarjoma. Ti nosiš paragrafe in jih prelagaš hujskačem, sram te bodi, da nimaš drugega dela, kakor neprevidno napadati vojsko med mirnim ljudstvom. Vprašamo c. k. vlado, ali hoče to stvar natančno preiskat da pride do prepričanja, kakšno ustudno delo se po gostilnah in med ljudstvom trosi.

Ustreljen. V Beljaku so se vadili vojaki v ojemstrem streljanju. Pri temu je dobil hauptman Eduard Berger kroglo v vrat in je takoj umrl. Baje je sam kriv, ker se ni varoval. Nesrečnež bi moral ravno major postati.

Po svetu.

Zasuti otroci. V Weeru na Belgijskem je bilo več otrok v neki jami s peskom zasutih. 4 otroci so mrtvi, mnogo pa jih je poškodovanih.

Rudarska smrt. V Clermont-Ferranda so se razpočili v jami plini. 12 rudarjev je bilo ubitih. — V jami pri Javorzni na Šlezijemskem pa so strupeni plini 6 rudarjev zadušili.

Morbeck b. Moers na Nemškem. Dne 20. julija t. l. ponesrečil je naš rojak Emil Dimec na cehi „Rheinpreussen“ šaht V. Truplo mu je na polovico pretrgalo. Nesrečni ranjki zapusca ženo in dva otroka.

Veliki požar. V Galiciji je pogorelo mesto Ottynia. Več kot 30 oseb našlo je v plamenih smrt.

Telegrami.

Španska vojska v Afriki.

Berlin. Iz Mellile se poroča, da je trajala bitka zadnje sobote skozi 30 ur. 12 španskih oficirjev je bilo ubitih, 9 ranjenih. Vojakov so izgubili Španci čez 300. Kabili so pričeli v ju-

trnji megli z napadi. Boj je bil strasten in celo španski poveljnik general Marina se je moral večkrat z revolverjem braniti. Vsi kabili narodi so se zdaj dvignili proti Špancem. Kabili štejejo 20.000 mož, medtem ko ima Španija le 8000 mož v boju. Španci so popolnoma od bilov obdani.

Berlin 28. julija. Tu sem se poroča, da se se izvršili okoli mesta Mellila zopet novi boji. General Pintos in več oficirjev je padlo. Boj je bil naravnost grozovit. Kabili so napadli Špance v neki dolini in jih po velikem delu poklali. Nad 400 mrtvih in ranjenih leži okoli.

Paris 28. julija. Položaj je za Špance zelo resen, ker imajo premalo vojakov.

Madrid 28. julija. V španskih mestih Sargossa in Valenzia je prebivalstvo zelo vznemirjeno. Mnogo rezervistov je pobegnulo na Francosko. V Barceloni so se zgodile krvave demonstracije. Anarhisti se tudi že gibljejo in pričenjajo agitirati proti vojski; pri demonstracijah mečejo bombe. Kralj je pustil proglasiti po celem Španski izjemno stanje.

Kmetovalčeva inventura.

Na večjih posestvih se pač sestavi vsako leto pregled vseh premoženjskih delov po njihovi denarni vrednosti. Ali se to zgodi 31. decembra, ali pa, posebno pri kmetijah, ki se pečajo pred vsem s pridelovanjem žita, ob sklepu tako imenovanega gospodarskega leta, to je pred novo žetvijo ob koncu junija. Inventura se sestavi v ta namen, da bi dobil posestnik pregled čez svoje premoženjsko stanje in je torej zelo koristna in potrebna, ker se posestnik le ž njeno pomočjo pouči, koliko je pri premoženju pridobil ali izgubil.

V naslednjem podajamo preprosto navodilo, kako se naj sestavi pregled premoženja, ki si ga lahko napravi vsak kmetovalec sam.

Glaven del premoženja so v navadnih razmerah zemljišča; te vstavimo v inventar po njih srednji prodajni vrednosti in le ona, ki smo jih kupili v teku pretečenega leta, za katero menimo sestaviti inventar, s popolno kupno ceno, ki smo jo plačali zanje.

Vrednost se spreminja z avtomatičnim prirastkom vrednosti, posebno v bližini večjih mest, s tem da zraste vsako leto v gozdu več lesa in z meliorizacijami, posebno z dreniranjem; vrednost se zmanjšuje z naravnimi ujami, kakor so povodnji, kamneni in peščeni plazi, usadi itd. Ocenitev se vrši po kakovosti, oziroma po vrstah kulture. Za sadna drevesa, ki že rode, postavimo glavnicu, ki jo kaže večleten povprečen pridelek v svoji vrednosti, t. j. pri čistem dobičku 100 K na leto in 5 odstotnen obrestovanju vstavimo 2.000 K kot vrednost dreves. Sadna drevesa, ki še ne rodijo, ocenjujemo na ta način, da vzamemo njih kupno ceno in dodamo za ocenitev vsakoletni prirastek na vrednosti v znesku po 2 K. Gozd se ocenjuje po njegovih legi in lažjem ali težjem načinu spravljavanja lesa.

Poslopja se ocenijo navprek in pri tem se vpošteva njih starost, kakovost stavbe in način porabe; naslednja leta se odbiše vedno primeren del vrednosti, ki so je izgubila vled porabe (amortizacijska kvota). Če smo n. pr. ocenili poslopje na 5.000 K, o katerem smo uverjeni, da se po dalo 50 let rabiti, mu odpisemo na vrednosti vsako leto petdeseti del, to je 100 K kot amortizacijsko kvoto.

Nadaljni del kmetovalčevogaa inventarja je živeči inventar. Tega ocenujemo po prodajni ceni ali vsako glavo posebe ali pa po teži na enaki način, pri čemer nam lahko merilni trak zelo dobro služi.

Mrtev inventar sestavimo kategorijah, novo kupljeno orodje in strohje po kupni ceni, staro približno. Ker se v urejenem gospodarstvu vse škode na mrtvem inventarju takoj popravijo, se morajo vzeti v vpoštev stroški za popravila, ki smo jih imeli v pretečenem letu. Tudi pri mrtvem inventarju se vsako leto nekaj odbiše z ozirom na prvotno vrednost in na zmanjšano vrednost vled porabe.

Zaloge, kakor žito, krma, slama, krompir, pesa, les, gnoj, vino, sadjevec, za domačo porabo, se najprej določijo po množini in teži in njih vrednost. Na koncu te vrste napišemo

vrednost imenujen Nas in osebn čni. Kje pišejo s lom.

Da vzamemo velikosti

Dom in Vrt 350 Njive 18 Travniki Gozd 2

Vrednost Vrednost

III

1 konj 2 vola 8 krav 3 mlad 3 telet 6 svinj 20 koko 2 čebel

IV.

a) Polj pljugi b) Hlev jarmji c) Roč pate d) Klei kalni e) Hiš sp r mize, vilice

V kašč oves, Seno Pesa Kron Vojc Sadije Kurj

VI. G Gotovin Vredno: Vloga p Terjatve

Hipotek Odprt r

I. Zem II. Pos III. Živ IV. Mrt V. Zak VI. Got

Od VII. De To v račeti in v za

Sanje p Toraj je Ra kem p se red nahajaj a. pr. njegova jmo p